

**LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS KANCELIARIJA
STRATEGINIŲ KOMPETENCIJŲ GRUPĖ**

**DĖL ŪKIO SUBJEKTŲ VEIKLOS PRIEŽIŪRĄ ATLIEKANČIŲ INSTITUCIJŲ IR (AR) JŲ
FUNKCIJŲ KONSOLIDAVIMO IR
OPTIMIZAVIMO PRIEMONIŲ PLANO PAKEITIMO (G-8025)**

PAŽYMA

2019-08-05 Nr. NV-2285

Vilnius

Projekto rengėjas: Ekonomikos ir inovacijų ministerija

Projekto tikslas:

ATSISAKYTI *Valstybinės dokumentų technologinės apsaugos tarnybos* prie Finansų ministerijos ir valstybės įmonės „Lietuvos prabavimo rūmai“ **prijungimo** prie *Lietuvos metrologijos inspekcijos*.

Dabartinė situacija: 2018 m. gruodžio 12 d. Vyriausybė pasitarime pritarė Ūkio subjektų veiklos priežiūrą atliekančių institucijų ir (ar) jų funkcijų konsolidavimo ir optimizavimo priemonių planui (toliau – Planas). Planą sudaro 4 dalys: 1) konsoliduoti institucijas; 2) optimizuoti funkcijas; 3) tobulinti teisinį reguliavimą; 4) gerinti verslo priežiūros sistemos būklę (metodinės priemonės, vykdomos Ūkio ministerijos).

Pirmoji dalis – konsoliduoti ūkio subjektų veiklos priežiūrą atliekančias institucijas – pati ambicingiausia, kurios tikslas – **SUKURTI OPTIMALŲ (VALDOMĄ IR RACIONALŲ) ŪKIO SUBJEKTŲ PRIEŽIŪROS INSTITUCIJŲ TINKLĄ**, kuriame būtų prielaidos įdiegti verslo priežiūros institucijų valdysenos standartą.

Projekto esmė:

Ekonomikos ir inovacijų ministras 2019 m. balandžio 15 d. įsakymu Nr. 4-243 sudarė darbo grupę, kuriai pavedė koordinuoti išskirtinai dviejų Plano priemonių – *Prijungti Valstybės dokumentų technologinės apsaugos tarnybą prie Finansų ministerijos* (toliau – Tarnyba) prie *Lietuvos metrologijos inspekcijos* (toliau – Inspekcija) ir *Prijungti valstybės įmonę „Lietuvos prabavimo rūmai“* (toliau – Rūmai) prie *Lietuvos metrologijos inspekcijos* – įgyvendinimą.

Darbo grupė ėmėsi pakartotinai įvertinti 2018 m. gruodžio 12 d. Vyriausybė pasitarime priimtų sprendimų tikslingumą ir pateikė nuomonę, kad Tarnybos, Rūmų ir Inspekcijos jungimas į vieną instituciją yra netikslingas, nes:

- Iš esmės skiriasi institucijų paskirtis;
- Jos nedubliuoja viena kitos funkcijų;
- Nepersidengia prižiūrimi ūkio subjektai;
- Ūkio subjektų priežiūros procesai negalėtų būti optimizuoti, nes darbuotojai neįgytų naujų kompetencijų, reikalingų kompleksinei (skirtingų sričių) priežiūrai atlikti;
- Ūkio subjektų priežiūros veiklos mastas skiriasi tarp institucijų (Inspekcijoje su ūkio subjektų veiklos priežiūra dirba apie 70 proc. darbuotojų; Tarnyboje – apie 7 proc.; Rūmuose – apie 15 proc.);
- Darbo grupės skaičiavimais, sąnaudos viršytų finansinę naudą (sutaupoma būtų apie 350 tūkst. eurų; o jungimas kainuotų apie 255 tūkst. eurų vienkartinį ir apie 1,1 mln. eurų reguliarių kasmetinių išlaidų);
- Kiltų rizika netekti kvalifikuotų darbuotojų;
- Kiltų rizika denonsuoti Tauriųjų metalų gaminių kontrolės ir prabavimo konvenciją.

Derinimas: Informacija apie Plano pakeitimą suderinimą su Finansų ministerija ar kitomis suinteresuotomis institucijomis nėra pateikta.

Dalykinio vertinimo išvada:

- 1) Ekonomikos ir inovacijų ministerija yra atsakinga už ūkio subjektų veiklos priežiūros politikos formavimą ir iki šiol demonstravo pasiryžimą telkti institucijų pastangas ambicingai įgyvendinti ūkio

subjektų veiklos priežiūros institucijų konsolidavimą. Įvertinus pateiktus siūlymus, **kyla esminis klausimas, ar ministerija keičia ūkio subjektų veiklos priežiūros politikos kryptį ir nacionaliniu mastu nebesiekia kurti ūkio subjektų veiklos priežiūrą atliekančių kompetencijų centrų, konsoliduojant atskiras ūkio subjektų veiklos priežiūrą atliekančias įstaigas į didesnes ir platesnių kompetencijų.** 2018 m. gruodžio mėn. Vyriausybei svarstant Planą, aptarti tokie platesnių kompetencijų ūkio subjektų veiklos priežiūros įstaigų kūrimo privalumai:

- inspektorių kompetencijų koncentracija ir augimas;
- verslo priežiūros / patikrinimų standarto diegimas;
- aiški, išgryninta atsakomybė;
- mažesnė administracinė našta verslui;
- galimi lėšų sutaupymai dėl mažesnio vadovaujančių skaičiaus ir bendrųjų funkcijų optimizavimo, kurie galėtų būti nukreipti inspektorių atlyginimų didinimui;
- valstybės aparato įvaizdžio gerinimas.

- 2) Vyriausybės programoje nustatyta: „232. *Vykdydami valstybės administravimo sistemos pertvarką, mažinsime ministerijų, Vyriausybės įstaigų, valstybės įmonių, viešųjų ir verslą reguliuojančių įstaigų skaičių, panaikindami dirbtinai sukurtas ir perteklines valdymo sritis, kurios dubliuojasi, ir jas įgyvendinančias institucijas*“. **Vyriausybės programos įgyvendinimo plane suplanuotas rodiklis, kad 2020 m., palyginti su 2016 m., viešojo sektoriaus įstaigų skaičius sumažės 15 proc.** Pažymėtina, kad ūkio subjektų veiklos priežiūrą atliekančių įstaigų jungimas į kompetencijų centrus yra viena iš priemonių siekti suplanuoto rezultato. **Jeigu siūloma atsisakyti su šiais įsipareigojimais susijusių priemonių, ministerija turėtų pateikti informaciją, kokiomis kitomis konkrečiomis priemonėmis prisidės prie Vyriausybės įsipareigojimo įgyvendinimo;**
- 3) Numatytas aptartų priemonių įgyvendinimo terminas – 2020 m. sausio 1 d. ir, Vyriausybės kanceliarijos žiniomis, **Finansų ministerija**, kuri ir yra nurodyta pirmąją aptartų priemonių vykdytoja, **yra parengusi reikalingus įstatymų pakeitimus.** Todėl **kyla klausimas, ar pateikti pasiūlymai yra derinti su Finansų ministerijos vadovybe?** Antra, atkreiptinas dėmesys, kad **toks darbo organizavimas yra neefektyvus ir laikytinas laiko ir žmogiškųjų išteklių švaistymu.**
- 4) Absoliuti dauguma pateiktų argumentų buvo žinomi ir 2018 m. gruodžio mėn. Vyriausybei priimant sprendimą konsoliduoti aptartas įstaigas vienoje institucijoje, taip pat buvo teikiami konsoliduojamų įstaigų raštais, kurie buvo perduoti Finansų ir Ekonomikos ir inovacijų ministerijoms įvertinti, susitikti su įstaigomis ir paaiškinti ir atsakyti joms į visas keliamas abejones ir klausimus:
 - 4.1. argumentas, kad Tarnyba turi suremontuotas ir saugumo reikalavimus atitinkančias patalpas, iš kurių reikėtų išsikraustyti, kelia klausimų, kokios alternatyvos buvo diskutuotos, kokios atmetos ir kodėl, nes ministerijos turėjo ieškoti būdų, kaip jungimo veiksmus atlikti optimaliu būdu, neinicijuojant nereikalingų „biurokratinių“ veiksmų ir nedidinant valstybės sąnaudų. **Kokiais argumentais vadovaujantis sprendžiama, kad Tarnyba negalėtų likti esamose patalpose?**
 - 4.2. nežinia, kodėl į galimas *Lietuvos prabavimo rūmų prijungimo prie Lietuvos metrologijos inspekcijos sąnaudas įskaičiuotos Rūmų finansavimo iš valstybės biudžeto lėšos – apie 1,1 mln. eurų per metus?* Atkreiptinas dėmesys, kad 2018 m. svarstant Plano priemonės ministrų lygmenyje, Finansų ministras išsakė savo pageidavimą priemonių įgyvendintojams surasti galimybes, kad Rūmai ir toliau galėtų patys užsidirbti ir save išlaikyti. Ekonomikos ir inovacijų ministerijos pateiktoje medžiagoje nėra informacijos, kokios galimybės svarstytos, kodėl jos tinka arba netinka, todėl minimos sumos įtraukimas į sąnaudas laikytinas nevisapusiškai įvertintas;
 - 4.3. atitinkamai svarstytų alternatyvų ir jų atmetimo argumentų trūksta ir kitais į sąnaudas įskaičiuojamų eilučių atvejais.
- 5) 2019 m. liepos 24 d. Vyriausybės pasitarime svarstant Valstybės valdomų įmonių pertvarkos ir valdymo centralizavimo priemonių plano pakeitimus iš dalies jau buvo pakeistas 2018 m. gruodžio mėn. Vyriausybės sprendimas dėl tolesnio Rūmų juridinės formos pertvarkymo – nuspręsta Rūmus iš valstybės įmonės pertvarkyti į viešąją įstaigą vietoje biudžetinės įstaigos, tačiau pasiūlytų Plano keitimų kontekste **siūlytume pakartotinai įvertinti, ar atsisakoma ambicingų planų mažinti ne tik ūkio subjektų veiklos priežiūrą atliekančių įstaigų, bet kartu ir viešojo sektoriaus įstaigų skaičių šalyje.**

Grupės vadovė

Daiva Žaromskytė-Rastenė

Daiva Žaromskytė-Rastenė, tel. 870663776, el. p. daiva.zaromskyte@lrv.lt